

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/9/2024
Identifikačné číslo spisu:	3107213171
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3107213171.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne F. L., narodenej X. E. XXXX, R., M. XXXX/X, zastúpenej advokátom Mgr. Tonim Khurim, Bratislava, Dlhé diely II/13, proti žalovanému D.. C. W., narodenému XX. C. XXXX, R., L. XXXX/XA, zastúpenému spoločnosťou ANDELOVÁ & Co., s. r. o, Bratislava, Tomášikova 15950/10H, IČO: 47 506 946, o zaplatenie 22.411,55 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 8C/20/2008, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 9. augusta 2023 sp. zn. 5Co/49/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 9. augusta 2023 sp. zn. 5Co/49/2023 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 5. apríla 2023 č. k. 8C/20/2008 - 553 I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 19.061,74 eura s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 12 230,77 eura od 21. septembra 2006 do zaplatenia a zo sumy 6.830,97 eura od 13. septembra 2006 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a III. žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 70 %.

1.1. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že platobným rozkazom Okresného súdu Bratislava V z 15. mája 2006 sp. zn. 26Rob/68/2006, ktorý nadobudol právoplatnosť 30. júna 2006, boli žalobkyňa a žalovaný zaviazaní zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu 477.872,70 Sk s príslušenstvom. Z výpisu z účtu žalobkyne vyplývalo, že táto uhradila z titulu tohto platobného rozkazu 5. júna 2006 sumu 225.927,50 Sk, 15. júna 2006 sumu 25.981,50 Sk a 15. júna 2006 sumu 79.175,30 Sk. Z potvrdenia o prijatí platby z 27. septembra 2006 vydaného súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Ďuricom vyplývalo, že exekútorský úrad prijal od žalobkyne 20. septembra 2006 sumu 405.844 Sk. Ďalej zistil, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 7C/255/05 - 77 z 2. mája 2006, ktorý nadobudol právoplatnosť 9. júna 2006, uložil súd žalobkyni a žalovanému zaplatiť spoločnosti PHOENIX Zdravotnícke zásobovanie, a. s., spoločne a nerozdielne sumu 309.213 Sk s príslušenstvom, ako aj trovy konania 19.130 Sk a trovy právneho zastúpenia 39.200 Sk. Z výpisu z účtu žalobkyne vyplývalo,

že 25. mája 2006 uhradila z tohto titulu sumu 238.936,35 Sk a z potvrdenia súdneho exekútora Mgr. Ďuricu zo 6. septembra 2006 vyplývalo, že žalobkyňa uhradila 24. august 2006 sumu 238.298,50 Sk vo veci EX 3059/06 a z potvrdenia súdneho exekútora JUDr. Jozefa Ďuricu z 27. septembra 2006 vyplývalo, že žalobkyňa uhradila 12. septembra 2006 sumu 31.028 Sk vo veci EX 3059/06. Zo strany žalovaného bola vznesená námietka litispencie, resp. následne námietka res iudicata a to vzhľadom na konanie, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 24C/530/2005.

1.2. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že žalobkyňa a žalovaný boli členmi združenia, ktoré vzniklo na základe Zmluvy o združení osôb z 19. decembra 2001 a v tomto združení fungovali do 31. decembra 2003, kedy združenie zaniklo. Z konania, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 24C/530/2005 zistil, že na základe návrhu žalovaného sa pôvodne na súde viedlo konanie o vyporiadanie majetku získaného činnosťou združenia, avšak následne na základe zmeny žaloby sa viedlo konanie o zaplatenie sumy 158.606,72 eura, čo mala byť v zásade pohľadávka žalovaného voči žalobkyni z titulu vyporiadania vzájomných záväzkov sporových strán, kedy žalovaný vychádzal zo skutočnosti, ktorá vyplynula zo znaleckého dokazovania, že zaplatil za záväzky združenia viac ako žalobkyňa. Súd skonštatoval v danom konaní, že p. W. bol oprávnený požadovať od pani L. náhradu toho, čo za ňu plnil podľa jej podielu, teda mohol mu byť priznaný nárok vyplývajúci z § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka, tento však nepreukázal. Odvolací súd v tomto konaní tiež konštatoval, že ak pán W. v režime § 835 ods. 2 Občianskeho zákonníka zaplatil veriteľom združenia viac než zodpovedalo jeho podielu na dlhu, bol oprávnený požadovať od pani L. náhradu toho, čo za ňu plnil podľa jej podielu. Zo záverov uvedeného konania vyplýva, že pán W. v konaní nepreukázal, že by uhradil spoločné záväzky účastníkov združenia, teda, že by uhradil záväzky združenia vo väčšom rozsahu, než ktorý zodpovedal jeho polovičnému spoluvlastníckemu podielu. V tomto smere podľa názoru Okresného súdu Bratislava V neúniesol dôkazné bremeno. Zo záverov konania vedeného na Okresnom súde Bratislava V tak možno ustáliť, že nároky žalovaného voči žalobkyni (v opačnom procesnom postavení) boli v tomto konaní zamietnuté z dôvodu neunesenia dôkazného bremena. Žalovaný teda mal nároky z titulu uhradenia záväzkov z vlastných prostriedkov voči žalobkyni, avšak nepreukázal, o aké záväzky sa jednalo. Nepochybné však je, že predmetom konania takéto záväzky boli, o nich sa konalo. O nárokoch žalobkyne sa však v predmetnom konaní spor nevedol, žalobkyňa si v uvedenom konaní svoje nároky voči žalovanému neuplatňovala, i keď sa to na prvý pohľad môže tak javiť, a to s ohľadom na vykonané znalecké dokazovanie v uvedenom konaní, kde sa zohľadňovali plnenia žalobcu a žalovaného v rámci vyporiadavania záväzkov združenia, ktoré však neboli následne predmetom konania po tom, čo došlo k pripusteniu zmeny žaloby. Neobstojí preto tvrdenie žalovaného o tom, že uvedený Rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 21. februára 2018 č. k. 24C/530/2005-1147 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 25. júla 2018 č. k. 6Co148/2018-1174 predstavuje vo vzťahu k tomuto konaniu prekážku veci rozhodnutej. Prekážku veci rozhodnutej v danom prípade predstavuje uvedené rozhodnutie pre pohľadávky žalovaného voči žalobkyni, nie však pre pohľadávky žalobkyne voči žalovanému. V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V boli vysporiadané iba údajné pohľadávky žalovaného, nie však pohľadávky žalobkyne. Pokiaľ teda Okresný súd Bratislava V v predmetom konaní zamietol žalobu žalovaného (v postavení žalobcu), zamietol jeho nároky a o nich rozhodol. Ako uviedol Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí č. k. 6Co/148/2018-1174 v bode 12., existuje prípadný nárok žalobcu proti žalovanej vyplývajúci z § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorý však p. W. nepreukázal. Rovnako, ako v danom prípade existoval nárok p. W. z titulu úhrady záväzkov za p. L., existoval aj nárok p. L. z titulu uhradenia dlhov iba ňou, hoci túto povinnosť mali obaja účastníci splniť spoločne a nerozdielne.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 9. augusta 2023 sp. zn. 5Co/49/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyni priznal voči žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 1, ods. 2 CSP). Bol názoru, že okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie sporu a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

2.1. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd podčiarkol, že z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie mal za preukázané, že žalobkyňa a žalovaný boli členmi združenia, ktoré vzniklo na základe Zmluvy o združení osôb z 19. decembra 2001, pričom toto združenie zaniklo 31. decembra 2003. Uviedol, že žalobkyňa plnila za žalovaného sumu 675.170,50 Sk a preto má v zmysle § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka regresný nárok voči žalovanému spočívajúci v požadovaní náhrady od žalovaného vo výške celého plnenia, teda 675.170,50 Sk. Ďalej uviedol, že bolo dokazovaním vykonaným pred súdom prvej inštancie osvedčené, a to z konania, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 24C/530/2005, že na základe návrhu žalovaného sa pôvodne na súde viedlo konanie o vyporiadanie majetku získaného činnosťou združenia, avšak následne na základe zmeny žaloby sa viedlo konanie o zaplatenie sumy 158.606,72 eur, čo mala byť v zásade pohľadávka žalovaného voči žalobkyni z titulu vyporiadania vzájomných záväzkov sporových strán, kedy žalovaný vychádzal zo skutočnosti, ktorá vyplynula zo znaleckého dokazovania, že zaplatil za záväzky združenia viac ako žalobkyňa. Súd skonštatoval v danom konaní, že p. W. bol oprávnený požadovať od pani L. náhradu toho, čo za ňu plnil podľa jej podielu, teda mohol mu byť priznaný nárok vyplývajúci z § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka, tento však nepreukázal. Odvolací súd v tomto konaní tiež konštatoval, že ak pán W. v režime § 835 ods. 2 Občianskeho zákonníka zaplatil veriteľom združenia viac než zodpovedalo jeho podielu na dlhu, bol oprávnený požadovať od pani L. náhradu toho, čo za ňu plnil podľa jej podielu. Zo záverov uvedeného konania ďalej vyplývalo, že pán W. v konaní nepreukázal, že by uhradil spoločné záväzky účastníkov združenia, teda, že by uhradil záväzky združenia vo väčšom rozsahu, než ktorý zodpovedal jeho polovičnému spoluvlastníckemu podielu a v tomto smere podľa názoru Okresného súdu Bratislava V neunesol dôkazné bremeno. Bol názoru, že zo záverov konania vedeného na Okresnom súde Bratislava V tak možno ustáliť, že nároky žalovaného voči žalobkyni (v opačnom procesnom postavení) boli v tomto konaní zamietnuté z dôvodu neunesenia dôkazného bremena a žalovaný teda mal nároky z titulu uhradenia záväzkov z vlastných prostriedkov voči žalobkyni, avšak nepreukázal, o aké záväzky sa jednalo. Nepochybné však podľa odvolacieho súdu bolo, že predmetom konania takéto záväzky boli, o nich sa konalo. O nárokoch žalobkyne sa však ani podľa odvolacieho súdu v predmetnom konaní spor nevedel, žalobkyňa si v uvedenom konaní svoje nároky voči žalovanému neuplatňovala, i keď ako správne konštatoval súd prvej inštancie, sa to na prvý pohľad mohlo tak javiť, a to s ohľadom na vykonané znalecké dokazovanie v uvedenom konaní, kde sa zohľadňovali plnenia žalobcu a žalovaného v rámci vyporiadavania záväzkov združenia. V danom prípade však, ako to vyplýva z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 24C/530/2005, tieto neboli následne predmetom konania po tom, čo došlo k pripusteniu zmeny žaloby, preto ani podľa odvolacieho súdu neobstálo tvrdenie žalovaného uvádzané pred súdom prvej inštancie ako i v podanom odvolaní, že uvedený Rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 24C/530/2005-1147 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 6Co148/2018-1174 predstavuje vo vzťahu k tomuto konaniu prekážku veci rozhodnutej. Prekážku veci rozhodnutej v danom prípade podľa odvolacieho súdu predstavovalo uvedené rozhodnutie pre pohľadávky žalovaného voči žalobkyni, nie však pre pohľadávky žalobkyne voči žalovanému, nakoľko v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V boli vysporiadávané iba údajné pohľadávky žalovaného, nie však pohľadávky žalobkyne. Pokiaľ teda Okresný súd Bratislava V v predmetnom konaní zamietol žalobu žalovaného (v postavení žalobcu), zamietol jeho nároky a o nich rozhodol, nakoľko ako uviedol Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí č. k. 6Co/148/2018-1174 v bode 12., existuje prípadný nárok žalobcu proti žalovanej vyplývajúci z § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorý však p. W. nepreukázal. Rovnako, ako v danom prípade existoval nárok p. W. z titulu úhrady záväzkov za p. L., existoval aj podľa odvolacieho súdu nárok p. L. z titulu uhradenia dlhov iba ňou, hoci túto povinnosť mali obaja účastníci splniť spoločne a nerozdielne. V danom prípade žalobkyňa aj podľa odvolacieho súdu preukázala, že plnila za žalovaného na základe dvoch právnych titulov výlučne sama.

2.2. Pokiaľ si žalovaný vo vzťahu k žalobkyni uplatňoval na započítanie pohľadávky, a to titulom regresného nároku vo výške 3.867,99 eura, ktorý mu vznikol 23. septembra 2004 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa DRUGIMPEX Bratislava, a. s., titulom regresného nároku vo výške 542,70 eura, ktorý mu vznikol 24. septembra 2004 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa Fides zdravotnícke zásobovanie, a. s., titulom regresného nároku vo výške 2.113,82 eura, ktorý mu vznikol 24. septembra 2004 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa Fides zdravotnícke zásobovanie, a. s., titulom regresného

nároku vo výške 1.219,64 eura, ktorý mu vznikol 27. septembra 2004 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa PHOENIX Zdravotnícke zásobovanie, a. s., titulom regresného nároku vo výške 3.101,27 eur, ktorý mu vznikol 1. decembra 2004 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa Daňový úrad Nové Mesto nad Váhom titulom úhrady DPH, titulom regresného nároku vo výške 34,36 eura, ktorý mu vznikol 1. decembra 2004 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa Daňový úrad Nové Mesto nad Váhom titulom úhrady DPH, titulom regresného nároku vo výške 2,42 eura, ktorý mu vznikol 1. decembra 2004 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa Daňový úrad Nové Mesto nad Váhom titulom úhrady DPH, titulom regresného nároku vo výške 2,36 eura, ktorý mu vznikol 23. decembra 2004 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa INTEC PHARMA s. r. o., titulom regresného nároku vo výške 36,23 eura, ktorý mu vznikol 23. decembra 2004 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa INTEC PHARMA s. r. o., titulom regresného nároku vo výške 1.042,97 eura, ktorý mu vznikol 14. marca 2005 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa JUVAMED, s. r. o., titulom regresného nároku vo výške 1.801,88 eura, ktorý mu vznikol tým, že uhradil pohľadávku veriteľa Fides zdravotnícke zásobovanie, a. s., titulom regresného nároku vo výške 252,19 eura, ktorý mu vznikol tým, že uhradil pohľadávku veriteľa Fides zdravotnícke zásobovanie, a. s., titulom regresného nároku vo výške 11.396,12 eura, ktorý mu vznikol 7. novembra 2007 tým, že uhradil pohľadávku veriteľa FARMAWORLD, s. r. o., odvolací súd súhlasil so súdom prvej inštancie, že nároky žalovaného boli uplatňované už v pôvodnom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V a v prípade týchto nárokov by išlo o vec rozhodnutú. Žalobca v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pritom nepreukázal, že by uhradil spoločné záväzky účastníkov združenia, teda vo väčšom rozsahu, než ktorý zodpovedal jeho polovičnému spoluvlastníckemu podielu, preto nebolo možné započítanie vo vzťahu k pohľadávkam žalobkyne akceptovať. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) a z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP (rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci a záviselo od posúdenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená).

3.1. Výtýkal odvolaciemu súdu, že nepostupoval v súlade s ustanovením § 219 ods. 3 CSP, keď vo zverejnenom oznámení o verejnom vyhlásení rozsudku absentuje údaj o mieste verejného vyhlásenia rozsudku a nie je uvedená konkrétna miestnosť, v ktorej mal súd verejne vyhlásiť rozsudok. Rozsudok odvolacieho súdu (a rovnako aj jemu predchádzajúci prvostupňový rozsudok) považoval za arbitrárny a založený na svojvôli súdu, keď rozsudok odvolacieho súdu v žiadnom rozsahu neobsahuje odôvodnenie vecí, ktoré by reflektovalo na odvolacie dôvody žalovaného. Upozornil, že nosná argumentácia odvolacieho súdu je obsiahnutá v bodoch 15. a 16. druhostupňového rozsudku, avšak uvedené body sú čisto iba kópiou bodov odôvodnenia z rozsudku súdu prvej inštancie. Namietal, že odvolací súd do bodu 15 prekopíroval body 21., 22. a 24. odôvodnenia prvostupňového rozsudku a bod 16. je plne zhodný s bodom 27. odôvodnenia prvostupňového rozsudku. Z uvedeného mal za zrejmé, že odvolací súd sa s jeho argumentami uvedenými v odvolaní vôbec nezaoberal a ani sa s nimi žiadnym odôvodnením nevyrovnal. Konštatoval, že z jeho argumentácie v konaní je zrejmé, že jeho najpodstatnejším argumentom bola námietka *res iudicata*, resp. zánik žalovanej istiny z dôvodu započítania s pohľadávkami žalovaného, pričom z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, že by sa odvolací súd účinne zaoberal jeho námietkami a že by sa s týmito námietkami vysporiadal, keď nedal žalovanému žiadnu odpoveď na jeho argumenty uvedené v odvolaní, žiadnym spôsobom sa nevysporiadal s jeho tvrdeniami a iba skopíroval časti odôvodnenia z rozsudku súdu prvej inštancie. Poukázal na skutočnosť, že súd prvej inštancie aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí odkazovali na konanie vedené na Okresnom súde Bratislava V, ktoré podľa názoru žalovaného predstavovalo prekážku *res iudicata*, avšak v bode 15. rozsudku odvolacieho súdu odvolací súd prevzal právny názor súdu prvej inštancie bez poskytnutia relevantných argumentov na odvolanie žalovaného.

3.2. Ďalej namietal, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho argumentáciou, že nemôže a priori odmietnuť započítací prejav bez náležitého preskúmania existencie a dôvodnosti pohľadávky a že je

povinnosťou súdu prejudiciálne posúdiť otázku (ne)spornosti pohľadávky z hľadiska všetkých aspektov potrebných na vyhodnotenie, či táto pohľadávka existuje alebo nie (oprávnenosť pohľadávky/právna existencia pohľadávky). Napokon uviedol, že odvolací súd úplne opomenul jeho námietku, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí opomenul povinnosť uloženú mu uznesením Krajského súdu Trenčín č. k. 5Co/16/2022 - 498 z 23. marca 2022, t. j. v novom rozhodnutí rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania /§ 396 ods. 3 CSP/ a k tejto námietke sa vôbec nevyjadril, aj keď sa jedná o zjavnú nesprávnosť, ktorá poškodzuje žalovaného.

3.3. Vo vzťahu k právnomu posúdeniu sporu dovolateľ namietal, že napriek tomu, že regresné nároky žalovaného a žalobkyne boli v rámci vzájomného finančného vyporiadania majetku združenia SCARABEUS v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 24C/530/2005 započítané a teda pri uplatnení nároku žalovaného voči žalobkyni na zaplatenie peňažného plnenia sa s nimi ďalej v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 24C/530/2005 neuvažovalo, keďže žalovaný uplatňoval voči žalobkyni len prevyšujúcu časť nárokov, žalobkyňa tieto isté regresné nároky uplatnila voči žalovanému v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. NM-8C/20/2008. Bol názoru, že konanie o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v združení a teda konanie o vyporiadanie vzájomných záväzkov sporových strán vyplývajúcich z činnosti združenia, automaticky v sebe zahŕňa vyporiadanie všetkých zložiek majetku, vrátane regresných nárokov sporových strán, keď predmetom petitu zostáva len nárok jednej zo sporových strán prevyšujúci nárok druhej sporovej strany, a to či už žalobcu voči žalovanému alebo žalovaného voči žalobcovi. Z povahy uvedeného konania totiž vyplýva, že nie je vylúčené, že v rámci vyporiadania vzájomných záväzkov sporových strán vyplývajúcich z činnosti združenia môže nastať aj taká situácia, že nároky žalovaného budú prevyšovať nároky žalobcu a tieto budú v konaní priznané (keď ani v prípade späťvzatia žaloby zo strany žalobcu by súd späťvzatie v prípade nesúhlasu žalovaného s odkazom na ust. § 146 ods. 1 CSP nepripustil, čím je zabezpečené, že konanie o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva združenia nemožno ukončiť jednostranným rozhodnutím jednej sporovej strany a tým zmariť vyporiadanie ako celku). Pre úplnosť v tejto časti tiež uviedol, že pod započítaním sa v konaní o vyporiadaní rozumie vzájomné vyporiadanie/vyrovnanie nárokov sporových strán do výšky, v ktorej sa vzájomne kryjú, nie úkon započítania tak ako ho má na mysli ust. § 580 OZ. Ďalej bol názoru, že vzhľadom k skutočnosti, že konanie o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v združení, automaticky v sebe zahŕňa vyporiadanie všetkých zložiek majetku, vrátane regresných nárokov sporových strán, je zároveň z povahy veci vylúčené, aby tieto isté nároky, resp. len ich vybraná časť, mohli byť predmetom osobitného súdneho konania. Namietal, že z rozhodnutí súdov nižších inštancií vyplýva, že prvostupňový ani odvolací súd na predmet ani povahu konania o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v združení a z nich vyplývajúce skutkové i právne okolnosti a princípy v žiadnom rozsahu neprihliadli, keď dospeli k absolútne rozporuplnému záveru o tom, že konanie o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v združení predstavuje prekážku res iudicata len pre jednu zo sporových strán a z tohto záveru následne vyplývalo, že podľa názoru súdov prekážku res iudicata predstavuje konanie o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v združení len pre žalovaného, a to z tohto dôvodu, že v „hlavnom konaní o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v združení“ vystupoval na strane žalobcu, pričom pre nároky žalobkyne rovnaké konanie o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v združení prekážku res iudicata neprestavuje, a to z tohto dôvodu, že v „hlavnom konaní o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v združení“ vystupovala na strane žalovanej. Mal za to, že konanie o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v združení, vedené na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 24C/530/2005, (a všeobecne akékoľvek iné konanie) môžu byť a) tvoriť prekážku rozhodnutej veci pre obidvoch účastníkov (žalobkyňu aj žalovaného) alebo b) ani pre jedného z nich. Za otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola ešte riešená, považoval otázku, „či rozhodnutie o vyporiadaní združenia (vyporiadanie vzájomných záväzkov sporových strán) môže vytvoriť prekážku veci (res iudicata) rozhodnutej iba pre pohľadávky jednej strany, zatiaľ čo pre pohľadávky druhej strany rovnaké rozhodnutie takúto prekážku nevytvorí“. Z týchto dôvodov navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhol odklad vykonateľnosti ..

4. Žalobkyňa sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP), ale aj dôvodné (§ 431 ods. 1 CSP).

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Žalovaný vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, nakoľko odvolací súd nereagoval na jeho argumentáciu, že nemôže prekážku veci rozhodnutej predstavovať rozhodnutie pre pohľadávky žalovaného voči žalobkyni, nie však pre pohľadávky žalobkyne voči žalovanému, t. j. nevysporiadal sa s tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého

rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

13. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

14. Dovolací súd v tejto súvislosti osobitne zdôrazňuje, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (§ 387 ods. 3 CSP). Nerešpektovanie tohto kogentného ustanovenia zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania (porov. sp. zn. 4Cdo/125/2019). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejماً z odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

15. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného, vyplýva (tak ako namietal i dovolateľ v podanom dovolaní), že body 15. a 16. rozsudku odvolacieho súdu sú iba kópiou bodov odôvodnenia z rozsudku súdu prvej inštancie, keď odvolací súd do bodu 15. prekopiroval body 21., 22. a 24. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a bod 16. je plne zhodný s bodom 27. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie.

16. V kontexte uvedeného možno podľa názoru dovolacieho súdu bez akýchkoľvek pochybností konštatovať, že aj napriek výslovnému príkazu v ustanovení § 387 ods. 3 CSP vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, sa odvolací súd vôbec nevysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku s kľúčovými tvrdeniami žalovaného v odvolaní a to ani v najvšeobecnejšej rovine. Uvedené platí predovšetkým u tých námietok žalovaného, ktoré z pohľadu rešpektovania jeho práva na spravodlivý proces možno označiť za hlavné a ktoré si vyžadovali špecifickú odpoveď. Išlo o argumentáciu, v rámci ktorej žalovaný v odvolaní oponoval tým, že „nemôže prekážku veci rozhodnutej predstavovať rozhodnutie pre pohľadávky žalovaného voči žalobkyni, nie však pre pohľadávky žalobkyne voči žalovanému“.

16.1. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu úplne ignoruje skutočnosti uvádzané žalovaným v odvolaní, že „v konaní 24C/530/2005 vystupovali rovnakí účastníci (žalobkyňa a žalovaný v opačných procesných postaveniach) a ohľadne rovnakého predmetu konania (regresný nárok), a teda konanie 24C/530/2005 vytvára prekážku res iudicata pre toto súdne konanie“.

16.2. Ďalšia argumentácia žalovaného spočívala v názore, že "nemožno súhlasiť s neakceptovaním započítania vykonaného žalovaným vo vzťahu k pohľadávkam žalobkyne, keď súd započítanie neuznal s tým, že vo vzťahu k nárokom žalovaného považoval námietku res iudicata za dôvodnú a rovnakú námietku nepovažoval za dôvodnú vo vzťahu k nárokom žalobkyne, keď v konaní 24C/530/2005 boli zamietnuté iba tie nároky, ktoré žalobca D.. C. W. uhradil nad rozsah svojho podielu so zohľadnením úhrad žalobkyne F. L. nad rozsah jej podielu a záväzky nevyrovnané tvorili časť 42.993,29 eura z celkovej hodnoty sporu 158.606,72 eura“. Žalovaný napokon namietal, že „premlčanie sa pri započítaní posudzuje k okamihu, kedy sa pohľadávky stretli a nie k okamihu vykonania započítacieho prejavu“.

Odvolací súd nevzal do úvahy žiadnu z týchto namietaných skutočností pri svojom meritórnom odvolacom prieskume vymedzenom odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci), ale ako bolo uvedené vyššie. Takýto postup z jeho strany je preto nutné označiť ako postup odporujúci princípu materiálneho právneho štátu.

17. Bolo povinnosťou odvolacieho súdu vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní žalovaného (§ 387 ods. 3 CSP). Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť priaznivejšie rozhodnutie pre odvolateľa. Pretože odvolací súd v prejednávanej veci nezaujal k otázkam urobeným súčasťou odvolania žalovaného žiadne konkrétne stanovisko (iba skopíroval odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie) je postup vo vzťahu k povinnosti odvolacieho súdu podľa § 387 ods. 3 veta druhá CSP nepostačujúci, dovolaciemu súdu nezostalo prijať iný záver než ten, že v tomto prípade došlo k zaťaženiu konania pred odvolacím súdom tvrdenou zmätočnou vadou podľa § 420 písm. f) CSP a dovolanie žalovaného je z tohto dôvodu nielen prípustné, ale tiež dôvodné.

18. Absencia vysporiadania sa odvolacieho súdu v jeho rozsudku s takými odvolacími námietkami žalovaného, ktoré bez ďalšieho nejde označiť za nepodstatné [resp. aj pre prípad ich naozajstnej nepodstatnosti chýba argumentácia spôsobilá presvedčiť, prečo je to tak], je tak závažným nedostatkom rozhodnutia, ktorého intenzita zakladá porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Odvolací súd síce aplikoval postup podľa § 387 ods. 2 CSP, ale nie aj postup daný v § 387 ods. 3 CSP. Tým sa odvolací súd dostal mimo limitov práva na spravodlivý proces chráneného nielen článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ale aj s článkom 46 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (m. sp. zn. 5Cdo/204/2011, 4Cdo/120/2019).

19. Dovolací súd tak uzatvára, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený v rozsahu porušujúcim právo dovolateľa na spravodlivý proces. Keďže dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je nielen prípustné, ale aj dôvodné, bolo potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Náprava zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP), nakoľko to bol výlučne odvolací súd, komu bolo namieste pričítať dovolaním vytýkanú vadu zmätočnosti.

20. Odvolací súd v ďalšom konaní svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby obsahová (materiálna) náplň jeho rozhodnutia založila nielen jeho zrozumiteľnosť, ale aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení nemôže chýbať žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, ktoré odvolací súd náležitým spôsobom v celom súhrne posúdi a náležite vyhodnotí. Rozhodnutie odvolacieho súdu musí obsahovať náležitosti uvedené v § 393 CSP, musí byť logické a presvedčivé. Osobitnú pozornosť bude odvolací súd venovať pre sporové súdne konanie relevantným argumentom odvolateľa.

21. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že existencia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP je sama osebe dôvodom pre zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal ďalšími dovolacími námietkami dovolateľa a správnosťou právnych záverov (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie odvolacieho súdu. V prípade dôvodne namietanej vady zmätočnosti ide o procesnú nesprávnosť zásadného charakteru, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (m. m. 1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 8Cdo/70/2017).

22. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec dovolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o

trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.